Formulier voor het indienen van vragen voor de vragenweek

Naam: Michael Muijres

Fractie: Belang van Beek

Commissie BSM 3-11-26 agendapunt 5: Beek Samen Weerbaar 2026-2030

1 Rijksfinanciering
Welke rijksmiddelen zijn vanaf 2027 beschikbaar voor maatschappelijke weerbaarheid en noodsteunpunten, via welke financieringsroute worden deze verstrekt en welk aandeel kan Beek rechtstreeks of via Veiligheidsregio Zuid-Limburg tegemoetzien?

Voor 2027 zijn vanuit het Rijk incidentele stimuleringsmiddelen aangekondigd voor het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en de verdere ontwikkeling van noodsteunpunten. Volgens de raadsinformatiebrief van Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) van 28 september 2026 worden deze middelen via de veiligheidsregio beschikbaar gesteld.

De exacte omvang van de middelen, de verdeling over de deelnemende gemeenten en het bedrag waarop Beek eventueel aanspraak kan maken, zijn op dit moment nog niet bevestigd.

De veiligheidsregio heeft bovendien aangegeven dat de regionale stimuleringsmiddelen niet toereikend zullen zijn om de volledige lokale inrichting en instandhouding van noodsteunpunten te financieren. Hiervoor blijft naar verwachting ook een gemeentelijke inzet noodzakelijk.

Het college volgt de ontwikkelingen rondom de rijksfinanciering en stemt hierover af met de VRZL. Zodra duidelijkheid bestaat over de bedragen, voorwaarden en verdeling, wordt beoordeeld welke gemeentelijke activiteiten hiermee kunnen worden ondersteund en wat dit betekent voor de benodigde eigen middelen. Externe bijdragen voor dezelfde activiteiten verminderen de benodigde inzet van gemeentelijke middelen.

Daarbij wordt voorkomen dat nog niet toegekende externe middelen al als beschikbare dekking worden beschouwd.

2 Regionale afspraken
Welke afspraken zijn met VRZL gemaakt over de financiering van gemeentelijke activiteiten? Zijn voor Beek ook nog middelen beschikbaar uit de financiering van de pilots in 2025 en 2026?

De gemeente Beek werkt samen met Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) aan maatschappelijke weerbaarheid en heeft in juli 2026 deelgenomen aan de regionale pilot met noodsteunpunten. Hiervoor heeft Beek geen afzonderlijke financiële bijdrage ontvangen. De deelname is vanuit de eigen ambtelijke capaciteit bekostigd, zodat de gemeente kan profiteren van gezamenlijk ontwikkelde kennis, ervaringen en werkwijzen en daarmee eigen ontwikkelkosten kan beperken. Voor het duurzaam beschikbaar houden van noodsteunpunten zijn echter aanvullende middelen nodig. Een noodsteunpunt is een herkenbare fysieke plek waar inwoners bij uitval van de gebruikelijke communicatie terechtkunnen voor informatie en het doorgeven van hulpvragen en signalen.

De resultaten van de pilot noodsteunpunten worden verwerkt in een regionaal onderzoeks- en adviesrapport, dat naar verwachting in december 2026 beschikbaar komt. In 2027 wordt meer duidelijkheid verwacht over eventuele aanvullende rijksfinanciering. Voor Beek zijn momenteel geen concrete bedragen toegezegd.

Noodsteunpunten vormen echter slechts één van de acht bouwstenen van Beek Samen Weerbaar 2026–2030. De gemeentelijke opgave is daarmee aanzienlijk breder.

Het college volgt deze ontwikkelingen in afstemming met de VRZL. Eventuele externe bijdragen worden betrokken bij de verdere financiële uitwerking van het programma, zodat beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk worden ingezet.

3 Vergoeding van vooruitlopende uitgaven
Welke van de voorgestelde bestedingscategorieën kunnen uit deze rijksmiddelen worden bekostigd? Kunnen ook voorbereidingskosten en verplichtingen die Beek vóór de definitieve toekenning aangaat, worden vergoed?

De gemeente wil de voorbereiding van Beek Samen Weerbaar niet volledig afhankelijk maken van het moment waarop eventuele rijksmiddelen beschikbaar komen.

Het project kent daarom twee fasen. In fase 1 worden de nulmeting, afhankelijkheidsanalyse en gap-analyse uitgevoerd. De nulmeting brengt de huidige voorbereiding in beeld. De afhankelijkheidsanalyse laat zien welke bedrijfsprocessen, informatiesystemen en/of middelen van elkaar afhankelijk zijn. De gap-analyse vergelijkt de huidige voorbereiding met het gewenste niveau van weerbaarheid en maakt duidelijk wat nog ontbreekt en welke maatregelen nodig zijn, bijvoorbeeld voor aanvullende onderzoeken, het verzamelen en verwerken van informatie en specialistische ondersteuning.

Tegelijkertijd wordt een kleinschalige bewustwordings- en participatiecampagne voorbereid. Hiermee worden inwoners gestimuleerd om deel te nemen aan de aanvullende vragenlijst en wordt een eerste aanzet gegeven tot bewustwording over de voorbereiding op langdurige verstoringen.

Ook deze activiteiten vragen inzet van capaciteit en mogelijk financiële middelen.
Of deze voorbereidingskosten, communicatieactiviteiten en andere maatregelen in aanmerking komen voor vergoeding vanuit rijksmiddelen, hangt af van de voorwaarden die aan de betreffende financiering worden verbonden.
Op dit moment kan niet worden gegarandeerd dat kosten die vóór een definitieve toekenning worden gemaakt, achteraf voor vergoeding in aanmerking komen.

Daarom worden verplichtingen uitsluitend aangegaan binnen de op dat moment beschikbare en door de raad toegestane financiële ruimte. Eventuele latere rijksbijdragen worden vervolgens betrokken bij de financiële verantwoording en verdere planning en prioritering.

4 Terugvloeien naar de algemene reserve

Hoe wordt de passage dat externe bijdragen de benodigde gemeentelijke inzet verminderen concreet uitgevoerd? Worden daardoor vrijvallende middelen teruggestort in de algemene reserve, en op welk moment wordt de raad hierover geïnformeerd?

Externe bijdragen verminderen in beginsel de netto gemeentelijke financieringsbehoefte, voor zover zij dezelfde activiteiten dekken en die activiteiten aan de financieringsvoorwaarden voldoen.

Toegekende externe bijdragen worden, binnen de bijbehorende voorwaarden, eerst ingezet voor de activiteiten waarvoor zij zijn bestemd. Daardoor is voor die activiteiten een lagere of geen onttrekking aan de bestemmingsreserve nodig. Het niet-benodigde bedrag blijft dan in de reserve; het vloeit niet automatisch terug naar de algemene reserve. Bij opheffing van de reserve besluit de raad, rekening houdend met resterende verplichtingen, over de vrijval naar de algemene reserve. Een eerdere verlaging van de reserve vergt eveneens een raadsbesluit.

De raad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere planning-en-controlcyclus (begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken) en bij eventuele begrotings- of reservewijzigingen.

5 Omvang van de gemeentelijke bijdrage

Kan per bestedingscategorie worden aangegeven welk bedrag naar verwachting uit externe middelen kan worden gedekt en welk bedrag naar verwachting voor rekening van Beek blijft?

Op dit moment is het nog niet mogelijk om per bestedingscategorie een betrouwbare verdeling te maken tussen externe bijdragen en gemeentelijke middelen. De nulmeting, afhankelijkheidsanalyse en gap-analyse moeten eerst inzicht geven in de benodigde maatregelen, capaciteit en kosten. Het raadsvoorstel bevat wel een indicatieve verdeling van de totale € 200.000 over zes bestedingscategorieën. Deze is nog niet uitgesplitst naar financieringsbron. Daarvoor moeten ook de bedragen en voorwaarden van externe bijdragen bekend zijn.

Ook deze eerste fase vraagt financiële middelen en personele inzet, onder andere voor onderzoek en een kleinschalige bewustwordingscampagne. Deze campagne stimuleert inwoners om de aanvullende vragenlijst in te vullen en vormt tegelijkertijd de eerste aanzet tot bewustwording over maatschappelijke weerbaarheid.

De kosten voor fase 2 zijn eveneens nog onzeker. Zo is in eerste regionale signalen (naar aanleiding van de pilot Noodsteunpunten van VRZL) een indicatie van circa € 100.000 voor één noodsteunpunt genoemd. Dit is geen vastgestelde kostenraming voor Beek. Bij het kiezen van het opzetten van één noodsteunpunt (zijnde het gemeentehuis) zal het bedrag voor Beek aanzienlijk lager liggen omdat er voor de pilot waar Beek aan heeft deelgenomen al veel benodigdheden zijn ingericht. De onzekerheid over de benodigde maatregelen onderstreept dat het voorgestelde gemeentelijke kader van € 200.000 beperkt is ten opzichte van de ambities uit het beleidskader.

Na afronding van de analyses ontvangt het college een voorstel met verschillende ambitieniveaus: varianten voor de omvang van de inzet en de te bereiken resultaten per bouwsteen. Per niveau worden de benodigde maatregelen, personele inzet, kosten en verwachte resultaten inzichtelijk gemaakt. Deze worden afgezet tegen de dan bekende beschikbare rijksmiddelen en gemeentelijke middelen. Zo kan het college een onderbouwde keuze maken voor de prioriteiten en het haalbare ambitieniveau, waarbij

eventuele aanvullende financiële besluitvorming afzonderlijk aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

6 Bestedingsplafond
Blijft € 200.000 het totale bestedingsplafond wanneer externe bijdragen worden ontvangen, of kunnen die bijdragen volgens het college boven op dit bedrag worden besteed? Is voor verhoging van het plafond een nieuw raadsbesluit nodig?

Het bedrag van € 200.000 vormt volgens het raadsvoorstel de voorgestelde maximale onttrekking ten laste van de reserve voor Beek Samen Weerbaar 2026–2030. Dit bedrag is geen bestedingsverplichting. Eventuele externe bijdragen en subsidies leiden, voor zover deze betrekking hebben op dezelfde activiteiten, tot een lagere benodigde onttrekking uit de reserve. Een hogere onttrekking dan € 200.000 is uitsluitend mogelijk na een nieuw raadsbesluit.

Weerbaarheid is een dynamisch thema, waarbij nieuwe ontwikkelingen en inzichten aanleiding kunnen geven om de ambities en benodigde inzet bij te stellen. Na afronding van de nulmeting, afhankelijkheidsanalyse en gap-analyse ontvangt het college daarom een voorstel met verschillende ambitieniveaus, inclusief de bijbehorende prioriteiten, maatregelen en financiële consequenties.

Eventuele aanvullende rijksmiddelen worden hierbij betrokken. Wanneer blijkt dat, naast deze middelen en het beschikbare gemeentelijke kader, aanvullende gemeentelijke financiering noodzakelijk of wenselijk is, wordt dit met een onderbouwde afweging van prioriteiten en het gewenste ambitieniveau opnieuw aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarmee blijft ruimte bestaan om in te spelen op veranderende omstandigheden, met behoud van de zeggenschap van de raad over de financiële kaders en uitgaven.

7 Bereikbaarheid van het noodsteunpunt
Hoe wordt bij de eerste inzet op één noodsteunpunt in het gemeentehuis de bereikbaarheid voor inwoners van alle kernen geborgd, juist wanneer vervoer en digitale communicatie uitvallen?

Het gereedmaken voor gebruik en in de praktijk testen van één noodsteunpunt in het gemeentehuis is een eerste bestuurlijke denkrichting.

Uit de eerste inzichten van het regionale advies van Veiligheidsregio Zuid-Limburg blijkt dat als voorlopig uitgangspunt wordt gehanteerd dat inwoners binnen 15 minuten fietsen een noodsteunpunt moeten kunnen bereiken. Dit hoeft niet noodzakelijk een noodsteunpunt binnen de eigen gemeentegrenzen te zijn. Regionale samenwerking en de spreiding van voorzieningen spelen hierin dus een belangrijke rol. Een fietsafstand alleen is echter onvoldoende voor inwoners die niet kunnen fietsen of minder mobiel zijn. Ook hun bereikbaarheid en ondersteuning bij uitval van vervoer en digitale communicatie moeten in de lokale uitwerking worden meegenomen.

Voor de inrichting van één noodsteunpunt is in eerste regionale signalen een indicatie van circa € 100.000 genoemd.
Deze indicatie moet voor Beek nog nader worden onderbouwd en is geen vastgestelde lokale kostenraming. Na de nulmeting, afhankelijkheidsanalyse en gap-analyse wordt beoordeeld welke aanvullende voorzieningen of maatregelen voor Beek nodig en haalbaar zijn.

Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van bestaande netwerken binnen de gemeenschap, zoals verenigingen, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Deze kunnen mogelijk een aanvullende rol vervullen bij informatievoorziening zonder internet of telefonie, onderlinge hulp en ondersteuning van inwoners. Niet iedere behoefte hoeft immers uitsluitend via een formeel noodsteunpunt te worden ingevuld.

De uitkomsten worden meegenomen in het voorstel met drie ambitieniveaus, zodat het college een onderbouwde keuze kan maken over de gewenste inrichting, bereikbaarheid en benodigde middelen.

8 Bestedingsplafond in het raadsbesluit
Waarom is de expliciete bepaling dat € 200.000 geldt als maximaal bestedingsplafond en niet als bestedingsverplichting wel opgenomen bij de voorgestelde beslispunten, maar niet in het concept-raadsbesluit? Kan deze bepaling ook in het definitieve raadsbesluit worden opgenomen?

Klopt, dit hebben we aangepast.